

COVID-19 ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ՝

Թանգարաններ,
պատկերասրահներ,
կենդանաբանական
այգիներ և
ջրավազաններ

Հոկտեմբերի 20, 2020թ.

Այս ուղեցույցը նախատեսված է նահանգի տարածքում բացվող բոլոր ոլորտների և գործունեության տեսակների համար: Այնուամենայնիվ, հնարավոր է, որ տեղական բուժաշխատողները կիրառեն ավելի խիստ կանոններ՝ պայմանավորված տեղական համաճարակաբանական իրավիճակով, ուստի գործատուները պետք է հաստատեն նաև նոր բացվող աշխատատեղերի համապատասխանությունը տեղական քաղաքականություններին:

ԱԿՆԱՐԿ

2020 թվականի մարտի 19-ին, Հանրային առողջապահության նահանգային տեսուչը և Կալիֆորնիայի Հանրային առողջապահության դեպարտամենտի տնօրենը հրաման են արձակել, որով պահանջվում է, որ Կալիֆորնիացիների մեծ մասը մնա տանը՝ բնակչության շրջանում COVID-19-ի տարածումը խաթարելու նպատակով:

COVID-19-ի ազդեցությունը Կալիֆորնիացիների առողջության վրա դեռևս լիովին հայտնի չէ: Նշված հիվանդությունը կարող է շատ թեթևից (որոշ մարդիկ ախտանիշ չունեն) վերածվել մահվան հանգեցնող ծանր հիվանդության: Որոշ խմբեր, ներառյալ 65 և ավելի բարձր տարիքի մարդիկ, և նրանք, ում մոտ առկա են բժշկական այնպիսի լուրջ խնդիրներ, ինչպիսիք են սրտի կամ թոքերի հիվանդությունը կամ շաքարախտը, հոսպիտալացման և լուրջ բարդացումների ավելի մեծ վտանգի տակ են: Հիվանդության փոխանցումն առավել հավանական է այն ժամանակ է, երբ մարդիկ գտնվում են վարակված անձի հետ սերտ շփման մեջ կամ վատ օդափոխվող տարածքում, նույնիսկ, եթե այդ մարդը չունի կամ դեռևս չի արտահայտել որևէ ախտանիշ:

Արդյունաբերության կամ մասնագիտական խմբերի կողմից՝ ներառյալ կրիտիկական ենթակառուցվածքների աշխատողների շրջանակը, COVID-19-ի քանակի և տեմպերի վերաբերյալ ճշգրիտ տեղեկություններ առայժմ հասանելի չեն: Մի շարք աշխատատեղերում բազմաթիվ բռնկումներ են եղել, ինչը ցույց է տալիս, որ աշխատողները COVID-19 վարակ ձեռք բերելու կամ փոխանցելու վտանգի տակ են: Այսպիսի աշխատատեղերի օրինակներից են հիվանդանոցները, երկարաժամկետ խնամքի հաստատությունները, բանտերը, սննդի արտադրությունը, պահեստները, մսի վերամշակման գործարանները, ռեստորանները և մթերային խանութները:

Քանի որ տանը մնալու որոշումները փոփոխված են, անհրաժեշտ է ձեռնարկել բոլոր հնարավոր քայլերը աշխատողների և հասարակության անվտանգության ապահովման ուղղությամբ:

Կանխարգելման հիմնական պրակտիկան ներառում է՝

- ✓ ֆիզիկական հեռավորություն առավելագույն հնարավոր չափով,
- ✓ աշխատողների (որտեղ շնչառական օրգանների պաշտպանություն չի պահանջվում) և հյուրերի/գնորդների/այցելուների կողմից դեմքի ծածկոցների կիրառում,
- ✓ ձեռքերի հաճախակի լվացում և կանոնավոր մաքրում և ախտահանում,
- ✓ աշխատողների վերապատրաստում COVID-19 կանխարգելման պլանի այս և այլ տարրերի վերաբերյալ:

Բացի այդ, շատ կարևոր է աշխատավայրերում հիվանդության նոր դեպքերի հայտնաբերման ուղղությամբ համապատասխան գործընթացների իրականացումը և դրանց հաստատման դեպքում, առողջապահական մարմինների հետ համատեղ, արագ միջամտությունը՝ վարակի տարածումը դադարեցնելու համար:

ՆՊԱՏԱԿ

Այս փաստաթուղթը ուղեցույց է տրամադրում թանգարանների, պատկերասրահների, բուսաբանական այգիների, կենդանաբանական այգիների, ջրավազանների և այլ նմանատիպ վայրերի (համատեղ կոչվում է «թանգարաններ») համար՝ աշխատողների և հաճախորդների համար անվտանգ, մաքուր միջավայր ապահովելու նպատակով: Ձեռնարկությունները պետք է բացահայտեն և վերահսկեն այն վարչաշրջանի ռիսկի մակարդակը, որտեղ ձեռնարկությունը գործում է, և իրականացնեն անհրաժեշտ ճշգրտումներն սեփական գործունեության մեջ:

- **Մանուշակագույն – Համատարած – Մակարդակ 1.** Բացօթյա աշխատանքները թույլատրվում են և պետք է հետևեն սույն ուղեցույցում նշված փոփոխություններին:
- **Կարմիր – Էական – Մակարդակ 2.** Փակ տարածքում իրականացվող աշխատանքները թույլատրվում են, սակայն պետք է սահմանափակվեն մինչև 25% կարողությամբ և պետք է հետևեն սույն ուղեցույցում նշված փոփոխություններին:
- **Նարնջագույն – Չափավոր – Մակարդակ 3.** Փակ տարածքում իրականացվող աշխատանքները թույլատրվում են, սակայն պետք է սահմանափակվեն մինչև 50% կարողությամբ և պետք է հետևեն սույն ուղեցույցում նշված փոփոխություններին:
- **Դեղին – Նվազագույն – Մակարդակ 4.** Փակ տարածքում իրականացվող աշխատանքները թույլատրվում են իրենց ամբողջ տարողունակությամբ և պետք է հետևեն սույն ուղեցույցում նշված փոփոխություններին:

Վարչաշրջանի մակարդակի կարգավիճակի մասին վերջին տեղեկությունների համար՝ այցելե՛ք [Առավել անվտանգ տնտեսության համար](#): Խնդրում ենք նկատի ունենալ, որ առողջապահության տեղամասային բաժանմունքները կարող են ունենալ ավելի խիստ չափանիշներ և աշխատավայրի վերացման տարբեր պահանջներ: Գտե՛ք [տեղեկատվությունը ձեր վարչաշրջանի վերաբերյալ](#):

ՆՇՈՒՄ. Թանգարանները կարող են ունենալ մի շարք գործառնական ասպեկտներ և ծառայությունների առաջարկներ, որոնք առկա են [Արդյունաբերության ոլորտում ռիսկի նվազեցման ուղեցույցների](#) կայքի այլ ուղեցույցներում: Օպերատորները պետք է վերանայեն և հետևեն ձեռնարկի փոփոխություններին: Նման գործողությունները ներառում են.

- Արկադային կամ այլ խաղեր (Ընտանեկան զվարճանքի կենտրոնների ուղեցույց)
- Ռեստորաններ, հասարակական սննդի կազմակերպություններ և կոնցեսիաներ (Ռեստորանային ուղեցույց)
- Բարեր (Բարերի, գարեջրատների և օղու գործարանների ուղեցույց)
- Նվերների խանութներ և մանրածախ ապրանքներ (Մանրածախ առևտրի ուղեցույց)
- Մաքրման և պահառության ծառայություններ (Սահմանափակ ծառայությունների ուղեցույց)
- Բացօթյա խաղահրապարակներ (տե՛ս [CDPH Բացօթյա խաղահրապարակների ուղեցույց](#))

Թանգարանները հավաքույթների տարածքներով, վարձակալության տրվող հանդիպման սենյաներով և մասնավոր միջոցառումների համար այլ տարածքներով, և այլն, պետք է այդ տարածքները փակ պահեն մինչև խոշոր միջոցառումների կազմակերպումների ձևափոխված կամ ամբողջական տեսքով վերսկսումը կթույլատրվի վերաբացման հատուկ հրամանով և ուղեցույցով: Դադարեցնել ցուցադրությունները, ինչպիսիք են կենդանիներով շոուները, **Եթե չեն** պահպանվում ֆիզիկական հեռավորության և ախտահանման վերաբերյալ ընթացակարգերը: Բոլոր խոշոր միջոցառումները կամ հավաքույթները, ինչպիսիք են համերգները կամ մասնավոր փարթիները / միջոցառումները, պետք է չեղյալ հայտարարվեն կամ հետաձգվեն՝ մինչև նման գործունեությունները վերսկսելը կթույլատրվեն:

Այս ուղեցույցը նախատեսված չէ չեղարկելու կամ ուժը կորցրած ճանաչելու աշխատողի օրենքով, կանոնակարգերով կամ համատեղ սահմանված որևէ իրավունք, և չի հանդիսանում սպառիչ, քանի որ այն չի ներառում առողջության վերաբերյալ վարչաշրջանի հրամաններ, չի հանդիսանում գոյություն ունեցող անվտանգության և առողջությանն առնչվող կարգավորող պահանջների փոխարինող, ինչպես օրինակ՝ Cal/OSHA-ն:¹ Շարունակել մնալ իրազեկ հանրային առողջության պահպանման ուղեցույցում և նահանգային/տեղական հրամաններում փոփոխությունների վերաբերյալ, քանի որ COVID-19-ի հետ կապված իրավիճակը շարունակվում է: Cal/OSHA-ն պարունակում է ավելի համալիր ուղենիշներ իրենց [Cal/OSHA Ընդհանուր ուղենիշներում՝ աշխատողներին COVID-19-ից պահպանելու վերաբերյալ վեբ կայքում](#): Բիզնեսների և գործատուների համար նախատեսված իրենց [ուղեցույցում](#), CDC-ը լրացուցիչ պահանջներ է ներկայացնում:

Դեմքի ծածկոցների օգտագործման պահանջը

Հունիսի 18-ին, CDPH-ը հրապարակեց [Դեմքի ծածկոցների կիրառման վերաբերյալ ուղեցույց](#), որը լայնորեն պահանջում է դեմքի ծածկոցների օգտագործում ինչպես հասարակության անդամների, այնպես էլ աշխատողների համար՝ բոլոր հասարակական և աշխատանքային վայրերում, որտեղ առկա է ազդեցության բարձր ռիսկ: [ուղեցույց](#)-ում կարող եք գտնել ամբողջական տեղեկատվությունը, ներառյալ բոլոր պահանջներն ու այս կանոններում արված բացառությունները:

[CDPH-ի ուղեցույցը դեմքի ծածկոցների կիրառման վերաբերյալ](#) ենթակա է լրացուցիչ թարմացումների՝ հիմք ընդունելով COVID-19 վարակի փոխանցման ընթացիկ գիտական ըմբռնումը: Ցանկացած վերանայման վերաբերյալ տեղեկատվության համար խնդրում ենք այցելել CDPH կայքը:

Աշխատավայրին բնորոշ պլան

- Յուրաքանչյուր վայրում ստեղծել գրավոր, աշխատավայրին բնորոշ COVID-19-ի կանխարգելման պլան, իրականացնել բոլոր աշխատանքային ոլորտների և բոլոր աշխատանքային առաջադրանքների ռիսկերի համապարփակ գնահատում, և յուրաքանչյուր վայրում նշանակել անձ այս պլանն իրականացնելու համար:
- Ներառել [CDPH-ի դեմքի ծածկոցների վերաբերյալ ուղեցույցն](#) աշխատավայրին հատուկ պլանում և ընդգրկել բացառություններ գործարկելու քաղաքականություն:
- Պարզել տեղական առողջապահական վարչության կոնտակտային տվյալներ, որտեղ գտնվում է աշխատողների շրջանում COVID-19-ի բռնկումների վերաբերյալ տվյալների հաղորդակցման աշխատավայրը:
- Վերապատրաստել և հաղորդակցել աշխատողների և աշխատողների ներկայացուցիչների հետ պլանի վերաբերյալ, և այն հասանելի դարձնել աշխատողներին և նրանց ներկայացուցիչներին:
- Պարբերաբար գնահատել վայրի համապատասխանությունը պլանին և փաստաթղթին, և շտկել հայտնաբերված թերությունները:
- Ուսումնասիրել COVID-19-ով պայմանավորված ցանկացած հիվանդություն, և որոշել, թե արդյոք աշխատանքին առնչվող գործոնները կարող էին նպաստել վարակման ռիսկին: Անհրաժեշտության դեպքում թարմացնել պլանը՝ հետագա դեպքերը կանխելու նպատակով:
- [CDPH ուղեկիշների](#) և առողջապահության տեղական բաժանմունքի հրամանների կամ կարգադրությունների համաձայն, իրականացնել անհրաժեշտ գործընթացներն ու ընթացակարգերը, երբ աշխատավայրում տեղի է ունենում բռնկում:
- Պարզել վարակակիր աշխատողի սերտ շփման շրջանակը (վեց ոտնաչափ հեռավորությամբ 15 կամ ավելի րոպեների ընթացքում) և ձեռնարկել քայլեր մեկուսացնելու COVID-19 դրական ախտորոշումով աշխատողին(ներին) և սերտ շփման շրջանակի անձանց:
- Գործատուները պարտավորվում են գրավոր ծանուցել բոլոր աշխատողներին, ինչպես նաև ենթակապալառու աշխատողների գործատուներին, որոնք կարող են ենթակա լինել COVID-19-ով վարակվելու ռիսկին, և աշխատավայրում հիվանդության օջախի բռնկումների մասին իրազեկել տեղական պոլիկլինիկային: [AB 685](#) Օրինագծի ներքո գործատուի պարտականությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար (Գլուխ 84, 2020 կանոնակարգ) տե՛ս Cal/OSHA-ի կողմից [Ուժեղացված հարկադիր կատարման և գործատուի հաշվետվությունների ներկայացման պահանջներ](#) և CDPH [Գործատուի հարցերը AB 685 վերաբերյալ](#):

- Հետևել ստորև բերված ուղեցուցիչներին: Այս պահանջի չկատարումը կարող է հանգեցնել աշխատավայրում հիվանդությունների առաջացման, որոնք էլ կարող են հանգեցնել գործողությունների ժամանակավոր դադարեցման կամ սահմանափակման:

Թեմաներ աշխատողների և կամավորների վերապատրաստման համար

- Տեղեկատվություն [COVID-19](#)-ի տարածումը կանխելու վերաբերյալ, ինչպես նաև այն մարդկանց մասին, ովքեր ծանր հիվանդության կամ մահվան [ավելի բարձր ռիսկի](#) են ենթարկվում: Այն հաստատությունները, որտեղ պահվում են կենդանիներ, պետք է տեղեկատվություն տրամադրեն մարդկանց և կենդանիների միջև COVID-19-ի տարածումը կանխելու վերաբերյալ:
- Ինքնազննում տանը, ներառյալ մարմնի ջերմաստիճանի և/կամ ախտանիշների ստուգում՝ օգտագործելով [CDC ուղեցուցիչները](#):
- Աշխատանքի չգալու կարևորությունը՝
  - Եթե աշխատողն ունի COVID-19-ի ախտանիշներ, ինչպես [նկարագրված է CDC](#)-ի կողմից, օրինակ՝ ջերմություն կամ սարսուռ (մրսելը), հազ, հեղք կամ դժվար շնչառություն, հոգնածություն, մկանային կամ մարմնի ցավեր, գլխացավ, համի կամ հոտի կորուստ, կոկորդի ցավ, քթի փակվածություն կամ արտադրություն, սրտխառնոց, փսխում կամ լուծ, ԿԱՄ
  - Եթե աշխատողի մոտ աշխտորոշվել է COVID-19 և վերջինս դեռ դուրս չի եկել մեկուսացումից, ԿԱՄ
  - Եթե վերջին 14 օրվա ընթացքում աշխատողը շփում է ունեցել մեկի հետ, ում մոտ ախտորոշվել է COVID-19, և որը համարվում է պոտենցիալ վարակիչ (այսինքն՝ դեռ մեկուսացման մեջ է):
- Աշխատանքի վերադառնալուց հետո աշխատողը ստանում է COVID-19 ախտորոշումը, միայն [CDPH-ի կողմից մշակված աշխատանքի վերադառնալու կամ սովորելու վերաբերյալ COVID-19 ախտորոշումից հետո ուղեցուցիչ](#) պայմաններին համապատասխանելու դեպքում:
- Դիմել բժշկական օգնության, եթե նրանց ախտանիշները դառնում են ծանր, ներառյալ կայուն ցավ կամ ճնշման զգացում կրծքավանդակում, շփոթմունք կամ կապտավուն շրթունքներ կամ դեմք: Թարմացումները և հետագա մանրամասները հասանելի են [CDC կայքում](#):
- Օճառով և ջրով ձեռքի հաճախակի լվացման կարևորությունը, ներառյալ լվանալ օճառով 20 վարկյան (կամ առնվազն 60% էթանոլ (նախընտրելի) կամ 70% իզոպրոպանոլ (եթե ապրանքը պահվում առանց հսկողության երեխաների համար ոչ հասանելի տեղում) պարունակող ձեռքի ախտահանող միջոցի օգտագործումը, երբ աշխատողները չեն կարող հասնել լվացարան կամ ձեռքի լվացման վայր, ըստ [CDC ուղեցուցիչի](#)): Երբեք չօգտագործել [մեթանոլ](#) պարունակող ձեռքի ախտահանիչներ դրանց բարձր թունայնության

պատճառով ինչպես երեխաների, այնպես էլ մեծահասակների համար:

- Ֆիզիկական հեռավորության պահպանման կարևորությունը, ինչպես աշխատանքային վայրում, այնպես էլ վայրից դուրս գտնվելու ժամանակ (տե՛ս ֆիզիկական հեռավորություն բաժինը ստորև):
- Դեմքի ծածկոցների պատշաճ օգտագործում, այդ թվում
  - Դեմքի ծածկոցները չեն հանդիսանում անհատական պաշտպանիչ սարքավորումներ (personal protective equipment, PPE):
  - Դեմքի ծածկոցները չեն փոխարինում ֆիզիկական հեռավորության և ձեռքերի հաճախակի լվացման անհրաժեշտությունը:
  - Դեմքի ծածկոցները պետք է ծածկեն քիթն ու բերանը:
  - Աշխատողները պետք է լվանան կամ ախտահանեն ձեռքերը դեմքի ծածկոցներն օգտագործելուց կամ կարգավորելուց հետո:
  - Խուսափել աչքերին, քթին և բերանին դիպչելուց:
  - Դեմքի ծածկոցները չպետք է լինեն համատեղ օգտագործման, և յուրաքանչյուր օգտագործումից հետո պետք է լվացվեն կամ հեռացվեն:
- [CDPH դեմքի ծածկոցների կիրառման վերաբերյալ ուղեցույցում](#), պարունակվող տեղեկատվություն, որը սահմանում է հանգամանքները, որոնց դեպքում պետք է կրել դեմքի ծածկոցները, և բացառությունները, ինչպես նաև քաղաքականությունները, աշխատանքային կանոնակարգերը և գործելակերպերը, որոնք գործատուն ընդունել է՝ դեմքի ծածկոցների օգտագործումն ապահովելու նպատակով: Վերապատրաստման դասընթացը պետք է ներառի նաև գործատուի վարած քաղաքականությունը, թե ինչպես վարվել այն մարդկանց հետ, ովքեր ազատված են դեմքի ծածկոց կրելուց:
- COVID-19-ի կանխարգելման քաղաքականության մեջ պատշաճ կերպով պատրաստված անկախ կապալառուի, ժամանակավոր, կամավոր աշխատողներին և բոլոր այլ կարգի աշխատողներին ապահովել անհրաժեշտ պարագաներով և անհատական պաշտպանիչ սարքավորումներով: Այս պարտականությունները ժամանակից շուտ քննարկել ժամանակավոր և/կամ պայմանագրային աշխատողների հետ:
- Տեղեկատվություն վճարովի արձակուրդի նպաստների վերաբերյալ, որ աշխատողը կարող է իրավունակ լինել ստանալու, ինչը ֆինանսապես ավելի կհեշտացնի վերջինիս տանը մնալը: Տե՛ս լրացուցիչ տեղեկատվություն [Covid-19-ի համար հիվանդության արձակուրդի և աշխատողների փոխհատուցման աջակցման կառավարության ծրագրերի](#) վերաբերյալ, ներառյալ՝ [Ընտանիքների համար կորոնավիրուսի առաջին արձագանքման ակտի](#) շրջանակում աշխատողների հիվանդության արձակուրդի մասով իրավունքները:

Անհատական հսկողության միջոցառումներ և գնևուժ

- Ապահովել ջերմաստիճանի և/կամ ախտանիշի ստուգումներ բոլոր աշխատողների համար (ներառյալ դոցենտներ, պրակտիկանտներ, կամավորներ և այլն)՝ նրանց հերթափոխի սկզբում: Որքան հնարավոր է խուսափել հպել ջերմաստիճանի/ախտանիշի ստուգման սարքը աշխատողներին:
- Եթե պահանջվում է ինքնազննում տանը, ինչը համապատասխան այլընտրանք է այն հաստատությունում ապահովելու համար, համոզվել, որ ստուգումն իրականացվել է նախքան աշխատողի տանից դուրս գալը՝ հերթափոխի համար, և որ նա հետևում է [CDC ուղեցույցներին](#), ինչպես նկարագրված է վերոնշյալ՝ «Թեմաներ աշխատողի վերապատրաստման համար» բաժնում:
- Այն աշխատողներին, կամավորներին և այցելուներին, ովքեր հիվանդ են կամ COVID-19-ի ախտանիշներ ունեն՝ խրախուսել տանը մնալ:
- Գործատուները, անհրաժեշտության դեպքում, պետք է տրամադրեն և ապահովեն աշխատողներին և կամավորներին, օգտագործել բոլոր անհրաժեշտ պաշտպանիչ սարքավորումները/միջոցները, ներառյալ աչքերի պաշտպանությունն ու ձեռնոցներ:
- Գործատուները պետք է հաշվի առնեն, թե որտեղ կարող է մեկանգամյա օգտագործման ձեռնոցների կիրառումը օգտակար լինել ի լրումն ձեռքերի հաճախակի լվացման կամ ձեռքերի ախտահանիչ միջոցի օգտագործման, այս օրինակներն այն աշխատողների համար են, ովքեր գնում են մյուսների ախտանիշները կամ գործածում ընդհանուր օգտագործման իրեր: Աշխատակիցները պետք է կրեն ձեռնոցներ երբ դիպչում են առարկաների, որոնք ախտոտված են կենսաբանական հեղուկներով:
- Այն աշխատողները, որոնք մշտապես պիտի գտնվեն հյուրերից կամ գործընկերներից վեց ոտնաչափ հեռավորության վրա, բացի դեմքի ծածկոցից պարտավոր են կրել նաև լրացուցիչ պաշտպանիչ միջոց (օրինակ՝ դեմքի պաշտպանիչ էկրան կամ ակնոց): Բոլոր աշխատողները պետք է նվազագույնի հասցնեն այն ժամանակը, որի ընթացքում հյուրերը կանգնած են վեց ոտնաչափ հեռավորության վրա:
- Դեմքի ծածկոցների գործածումը պարտադիր է դրսի և ներսի տարածքների բոլոր հաստատություններում: Կանոններին չենթարկվող հաճախորդներն անհապաղ պետք է հեռացվեն տվյալ հաստատությունից: Մուտքի թույլտվություն կունենան դեմքի ծածկոց կրելուց ազատված հաճախորդները՝ համաձայն [CDPH-ի դեմքի ծածկոցների կիրառման ուղեցույցի](#):
- Թանգարանները պետք է ձեռնարկեն խելամիտ միջոցառումներ, ներառյալ՝ ցուցանակների տեղադրումը մուտքերում, ռազմավարական նշանակության և լավ տեսանելի վայրերում, և ամրագրման հաստատումներում, հիշեցնելու հանդիսատեսներին, որ նրանք պետք է կրեն դեմքի ծածկոց և պահպանեն ֆիզիկական հեռավորություն և հաճախակի լվանան ձեռքերը օճառով և ջրով առնվազն 20 վարկյան, օգտագործեն ձեռքի ախտահանիչ միջոցներ, և չդիպչեն իրենց դեմքին:

- Հյուրերին նախապես պետք է հիշեցնել իրենց հետ բերելու դեմքի ծածկոց, այլապես նրանց տարածք մուտք գործել չի թույլատրվի (բացառությամբ [CDPH-ի դեմքի ծածկոցների կիրառման ուղեցույցով](#) նախատեսված դեպքերի): Հարկավոր է մտածել դեմքի ծածկոցները հասանելի դարձնելու մասին այն հաճախորդների համար, որոնք հնարավոր է գան առանց դիմակների:
- Ժամանելուն պես պետք է ստուգել հյուրերին և այցելուներին ջերմաստիճանի և (կամ) ախտանիշների համար, ինդիքել օգտագործել ձեռքի մաքրման միջոց և կրել դեմքի ծածկոց չուտելիս և չխմելիս: Գործատուներն իրավունք ունեն չեղյալ հայտարարել ամրագրումներն ախտանիշներ ունեցող հյուրերի համար կամ թույլ չտալ իրենց մուտքը:
- Ցուցադրել մուտքում(երում) հյուրերի համար հստակ տեսանելի մի շարք կանոններ, որոնք մուտքի պայման են: Նման կանոնները կարող են ներառել ձեռքերի մաքրման միջոցներ օգտագործելու, այցի ընթացքում դեմքի ծածկոցներ կրելու, աշխատողների և այլ այցելուների կամ խմբերի միջև ֆիզիկական հեռավորության պահպանելու, մակերեսներն անհարկի դիպչելուց խուսափելու հրահանգներ, ինչպես նաև տեղական առողջապահության վարչության կոնտակտային տվյալները և սպասարկման կարգի փոփոխությունները: Հնարավորության դեպքում, կանոնները պետք է հասանելի լինեն թվային տարբերակով և ներառեն պիկտոգրամաներ:

Օդափոխման, մաքրման և ախտահանման ընթացակարգեր

- Որտեղ է դա հնարավոր, բարձր արդյունավետությամբ աշխատող դյուրակիր օդամաքիչներ տեղակայել, հնարավորինս արդիականացնել շինության բարձր արդյունավետությամբ օդազտիչները և կատարել այլ փոփոխություններ՝ բոլոր աշխատանքային վայրերում կամ այլ փակ տարածքներում արտաքին օդի և օդափոխության քանակը մեծացնելու համար:
- Հնարավորության դեպքում թողնել առնվազն 30 րոպե տարբեր տնային տնտեսությունների միջև փակ տարածքներում պատշաճ օդափոխություն ապահովելու համար: Հնարավորության դեպքում, այն կարող է ներառել ակտիվությունների համար չնախատեսված ամրագրումներ:
- Փակ տարածքների օդի որակի և օդափոխության ուղեցույցների թարմացված ցուցումների համար պարբերաբար հարկավոր է ստուգել [CDPH կայքը](#):
- Հաճախակի մաքրել և ախտահանել ընդհանուր օգտագործման մակերեսները, ինչպիսիք են բազրիքները, բազրիքները, պաստառները, ինտերակտիվ ցուցանմուշները, լույսի անջատիչները, դռան բռնակները և այլն: Օպերատորները պետք է բացահայտեն և ախտահանեն այն մակերեսները, որոնց երեխաները հաճախ դիպչում են, ինչպիսիք են պատուհանների հատվածները և գետնին ավելի մոտ գտնվող ցանկապատի սյուները:
- Խրախուսել վարկային քարտերի և անհպում վճարային համակարգերի օգտագործումը:

- Մանրակրկիտ մաքրել ցանկացած բաց և փակ տարածքներ, որոնք կարող են օգտագործվել կամ զբաղեցվել աշխատողների կամ հանդիսատեսների կողմից: Դրանք պետք է ներառեն բազմամարդ տարածքները և համաօգտագործվող աշխատավայրերը (գրասենյակներ, հանդիպումների սենյակներ, հանգստի սենյակներ և այլն), ինչպես նաև մուտքի և ելքի տարածքները (բազրիքներ, սանդուղքներ, վերելակի հսկողության կետեր և այլն):
- Հնարավորության դեպքում, խուսափել հեռախոսների, պլանշետների, երկկողմանի ռադիոկապի, այլ աշխատանքային պարագաների կամ գրասենյակային սարքավորումների համաօգտագործումից: Երբեք համատեղ չօգտագործել անհատական պաշտպանիչ սարքավորումները (personal protective equipment, PPE):
- Այն դեպքում, երբ այդպիսի իրերը պետք է համաօգտագործվեն, ախտազերծել դրանց մակերեսներին համապատասխան մաքրող նյութով հերթափոխների կամ օգտագործումների միջև ընկած ժամանակահատվածում, որն ավելի հաճախակի է, ներառյալ հետևյալը՝ համաօգտագործվող գրասենյակային սարքավորումները, ինչպիսիք են՝ պատճենահանող սարքերը, ֆաքսերը, տպիչները, հեռախոսները, ստեղնաշարերը, աշխատատեղը, բանկոմատների PIN բարձիկները, կարիչները, կեռահանիչ միջոցները, ընդունելության տարածքների մակերեսները, ընդհանուր աշխատանքային կայանները, աուդիո և վիդեո սարքավորումները (խոսափողեր, խոսափողի պատվանդան, խառնիչների սենյակները, հեռուստատեսային մոնիտորներ և այլն), շարժական ռադիոկայաններ, սեղաններ և աթոռներ, դրամախաղ մեքենաներ, լուսանկարների կիոսկներ, առևտրի մեքենաներ և այլն:
- Հանձնարարել աշխատողներին մաքրել և ախտահանել այն սարքավորումներն/իրերը, որոնք փոխանցվում են աշխատողների և հյուրերի միջև, ինչպիսիք են՝ գրիչները, վերաօգտագործելի քարտեզները և այլն:
- Հյուրերին տրամադրել մեկանգամյա օգտագործման քարտեզներ, բրոշյուրներ, ուղեցույցներ և այլն, ինչպես նաև դրանք թվայնորեն հասանելի դարձնել հյուրերին, հնարավորություն տալով դրանք դիտել անհատական էլեկտրոնային սարքի միջոցով: Եթե հնարավոր չէ տրամադրել մեկանգամյա օգտագործման իրեր, ապա պատշաճ կերպով ախտահանել վերաօգտագործելի իրերը՝ հաճախորդի օգտագործումից առաջ և հետո:
- Որքանով այն համահունչ է հաշմանդամություն ունեցող անձանց նկատմամբ հաստատության պարտավորություններին, դադարեցնել հյուրերին տրամադրվող աուդիո ականջակալների, զբոսասայլակների, այլնի, ինչպես նաև այլ սարքավորումների օգտագործումն, եթե դրանք հնարավոր չէ պատշաճ կերպով ախտահանել յուրաքանչյուր օգտագործումից հետո: Խորհրդակցել սարքավորումների արտադրողների հետ՝ ախտահանման համապատասխան քայլերը որոշելու համար, մասնավորապես փափուկ, ծակոտկեն մակերևույթների համար:
- Համալրել աշխատավայրերում տեղադրված տերմինալները համապատասխան ախտահանման միջոցներով, ներառյալ՝ ձեռքի մաքրող միջոցները և մաքրող անձեռոցիկները:

- Համոզվել, որ սանիտարական հաստատություններն աշխատողների և հյուրորդի համար միշտ մնում են գործող և պահեստավորված և անհրաժեշտության դեպքում տրամադրում են լրացուցիչ օճառ, թղթե սրբիչներ և ձեռքի ախտահանիչ միջոցներ: Հնարավորության դեպքում այցելուներին տրամադրել ձեռքի մաքրող միջոցներ և շարժական լվացարաններ այնպիսի բազմամարդ վայրերում, ինչպիսիք են՝ մուտքերը:
- Հնարավորության դեպքում, մտածեք՝ տեղակայել և խրախուսել անհայում սարքերի օգտագործումն, այդ թվում՝ առանց հպման ժամանակացույցեր, շարժման տվիչի լույսերը և օճառի և թղթե սրբիչների ավտոմատ դիսպենսերները:
- Զիմիական մաքրման ախտահանիչներ ընտրելիս, օգտագործեք COVID-19-ի դեմ օգտագործման համար հաստատված և [Շրջակա միջավայրի պահպանության գործակալության \(EPA\) կողմից հաստատված](#) ցանկում ներառված արտադրատեսակներ, և հետևեն արտադրատեսակի օգտագործման ցուցումներին: Օգտագործել ախտահանիչներ, պիտակավորված՝ որպես արդյունավետ միջոց ի դեմս առաջացող վիրուսային պաթոգենների, նոսր կենցաղային սպիտակեցնող լուծույթներ (5 ճաշի գդալ մեկ գալոն ջրի համար), կամ ալկոհոլային լուծույթներ առնվազն 70% ալկոհոլի պարունակությամբ, որոնք համապատասխան են տվյալ մակերեսին: Աշխատողներին տրամադրել դասընթացներ ջիմիական վտանգների, արտադրողի ցուցումների, օդափոխության պահանջների, և Cal/OSHA պահանջների վերաբերյալ՝ անվտանգ օգտագործման նպատակով: Մաքրող կամ ախտահանող միջոցներ օգտագործող աշխատողները պետք է հագնեն ձեռնոցներ և այլ պաշտպանիչ սարքավորումներ, ինչպես դա պահանջվում է արտադրանքի ցուցումներով: Հետամուտ լինել Հանրային առողջապահության Կալիֆորնիայի դեպարտամենտի կողմից առաջարկվող [անընչարգել մաքրման մեթոդներին](#) և ապահովել պատշաճ օդափոխություն:
- [Լեգիոնելլեզի](#) և ջրի հետ կապված այլ հիվանդությունների ռիսկը նվազագույնի հասցնելու համար, [քայլեր ձեռնարկել](#)՝ համոզվելու համար, որ ջրային բոլոր համակարգերը և տարատեսակները (օրինակ՝ խմելու ցայտադրյունները) անվտանգ են օգտագործման համար՝ հաստատության երկարատև դադարեցումից հետո:
- Հնարավորության դեպքում, չմաքրել հատակներն ավելով կամ այլ մեթոդներով, որոնք կարող են ցրել պաթոգենները օդի մեջ, եթե այդ տարածքում գտնվողները չունեն համապատասխան անհատական պաշտպանիչ սարքավորումներ: Հնարավորության դեպքում օգտագործեք HEPA գտիչով վակուում:
- Աշխատողներին հատկացնել ժամանակ իրենց հերթափոխի ընթացքում՝ մաքրում իրականացնելու համար: Մաքրման գործողությունները պետք է հանձնարարվեն աշխատանքային ժամերին, որպես աշխատողների աշխատանքային պարտականությունների մաս:
- Անհրաժեշտության դեպքում փոփոխել ժամերը՝ աշխատատեղերի կանոնավոր, մանրակրկիտ մաքրումն ապահովելու համար, ըստ անհրաժեշտության: Անհրաժեշտության դեպքում, երրորդ կողմի մաքրող ընկերությունների համար ձեռք բերել տարբերակներ՝ մաքրման աճող պահանջը բավարարելու նպատակով:

Ֆիզիկական հեռավորության պահպանման ուղեցույցներ

- **ԶԳՈՒՇԱՑՈՒՄ.** Միայն ֆիզիկական հեռավորության պահպանումը ոչ բավարար է COVID-19-ի փոխանցման կանխարգելման համար:
- Իրականացնել միջոցառումներ՝ ապահովելու առնվազն վեց ոտնաչափ ֆիզիկական հեռավորությունն աշխատողների և հյուրերի և հերթերում սպասող մարդկանց միջև: Սա կարող է ներառել ֆիզիկական միջնապատերի, օրգանական ապակուց պատնեշների կամ տեսողական ցուցանակների օգտագործումը (օրինակ, հատակի գծանշանները կամ նշանները՝ աշխատողներին և հյուրերին ցույց տալու համար, թե որտեղ պետք է նրանք կանգնած լինեն):
- Մուտքի և ելքի առանձին ուղիներ հատկացնել ցուցասրահների, պատկերասրահների, դիտման գոտիների և աշխատանքային վայրում աշխատատեղերի համար՝ օգնելու պահպանել ֆիզիկական հեռավորությունը, և հնարավորության դեպքում, նվազեցնելու մարդկանց միմյանց դիպչելու դեպքերը: Սահմանել հետիոտների միակողմանի երթևեկության մայրեր, անցուղիներ, միջանցքներ և այլն, հնարավորության դեպքում, նվազագույնի հասցնելով ցուցահանդեսային և աշխատանքային տարածքներով տեղափոխվող մարդկանց խաչաձև հոսքը:
- Փակցնել ցուցանակներ մուտքերի, սպասման և դիտման գոտիներում, ինչպես նաև ցուցասրահներում՝ մարդկանց հիշեցնելու ֆիզիկական հեռավորության պահպանման, դեմքի ծածկոցների օգտագործման և յուրաքանչյուր հնարավորության դեպքում ձեռքերի պատշաճ լվացման մասին:
- Թույլ չտալ, որ աշխատողները և այցելուները հավաքվեն ծանր երթևեկ ունեցող վայրերում, ինչպիսիք են լողասենյակները և միջանցքները: Հանձնարարել աշխատակազմին ուղղորդել հյուրերին բազմամարդ և ծանրաբեռնված վայրերում՝ ներսի և դրսի կուտակումներից խուսափելու համար:
- Դիտարկել ժամանակի և/կամ տոմսերի ամրագրման բարձրակարգ համակարգ՝ կարգավորելու աշխատանքային ժամերը մշտական հաճախորդների համար և օգնելու պահպանել ֆիզիկական հեռավորություն:
- Վերաձևավորել դիտման գոտիները՝ կենդանի ցույցերի, կենդանիների մասնակցությամբ շոուների և այլնի համար, այսպիսով՝ պահպանելով ֆիզիկական հեռավորությունը տարբեր տնային տնտեսությունների միջև: Մտածել նախնական ամրագրումներ իրականացնելու և թույլ տալ, որպիսիք տնային տնտեսությունները համապատասխան դիտելու գոտիներում անցկացնելու մասին:
- Սահմանափակել հաճախորդների խմբերի մուտքը հաստատությունն տնային տնտեսությամբ: Նույն տնային տնտեսությունից մարդկանց հարկավոր չէ պարտոդիր ֆիզիկական հեռավորություն պահպանել:

- Դադարեցնել տարբեր տնային տնտեսությունների անհատներին նույն շրջայցի խմբում համատեղող շրջայցերը: Շրջայցի ուղեկցողները պետք է առնվազն վեց ոտնաչափ ֆիզիկական հեռավորություն պահպանեն հյուրերից:
- Վերադասավորել նստելատեղերը, սեղանները, աթոռները, նստարանները, և այլն և/կամ հանել նստելու տեղերը թույլ տալու պահպանել նվազագույնը վեց ոտնաչափ ֆիզիկական հեռավորություն օգտատերերի միջև: Փակցնել ուղերձ ցուցանակներ համաօգտագործվող, անշարժ նստատեղերով տարածքում (նստարաններ, այլն)՝ հիշեցնելու հյուրերին՝ պահպանել ֆիզիկական հեռավորություն իրենց խմբից դուրս անձանցից:
- Դիտարկել ինտերակտիվ ցուցանմուշների հեռացման, փակման, կտրվածքի կամ այլ կարգավորման հնարավորություն, ինչպիսիք են ապագայուն էկրաններ, բռնակներ, կոճակներ, հեռախոսային և այլ գաղտնալսող սարքեր, շարժական վավերապայմաններ, ծալովի դռներ և այլն: Մտածել մեկանգամյա ոճերի, մեկանգամյա ծածկոցների, աշխատակցի տեղադրման մասին, Յուրաքանչյուր օգտագործումից հետո մշտադիտարկման և ախտահանման համար և այլն: Ձեռքի ախտահանիչներ և/կամ ձեռքի լվացքի միջոցներ, որոնք մատչելի են այդ կայաններում, և խնդրել այցելուներին օգտագործել դրանք նախքան և խստորեն խրախուսվում է փակել այդ ցուցանմուշները, երբ հնարավոր է, հատկապես, երբ երեխաները, ամենայն հավանականությամբ, պետք է համագործակցել այդ ցուցանմուշների կամ համատեղ օգտագործել դրանք առանց պատշաճ ախտահանման և սանիտարական ձեռքում:
- Դիտարկել աշխատողներին, դոցենտներին, պրակտիկանտներին և կամավորների անձնակազմին առաջարկ անելու հարցն, ովքեր պահանջում են պարտականությունների փոփոխված տարբերակներ, որոնք նվազագույնի են հասցնում իրենց շփումները հյուրերի և այլ աշխատողների հետ (օրինակ՝ որպես գանձապահ կամ հեռահաղորդակցման միջոցով վարչական կարիքներ կառավարելու փոխարեն, գույքագրման կառավարումը):
- Կիրառել աշխատանքային գործելակերպեր, երբ դա հնարավոր է և անհրաժեշտ, սահմանափակել ընդհանուր օգտագործման աշխատավայրերում միաժամանակ գտնվող աշխատողների թիվը: Սա կարող է ներառել պլանավորում (օրինակ՝ միմյանց հաջորդող մեկնարկի/ավարտի ժամեր), տեղում իրականացվող հաշվետվության, փուլերով աշխատավայրեր վերադառնալու համար օրերի սահմանում, կամ հնարավորության դեպքում, հեռահաղորդակցման շարունակական օգտագործում:
- Վերակարգավորել գրասենյակային տարածքները, աշխատավայրերը, դրամարկղերը, և այլն, թույլ տալու աշխատողներին պահպանել առնվազն վեց ոտնաչափ հեռավորություն իրենց աշխատատեղերում գտնվելիս:
- Վերակազմավորել, սահմանափակել կամ փակել հանգստի սենյակները և ստեղծել այլընտրանքային տարածք ընդմիջումների համար, որտեղ հնարավոր է պահպանել ֆիզիկական հեռավորություն: Սահմանափակել վերելակից միաժամանակ օգտվող մարդկանց թիվը:

- Կարգավորել աշխատողի ընդմիջումները, աշխատավարձի և ժամի կանոնակարգերի համաձայն՝ պահպանելու ֆիզիկական հեռավորության վերաբերյալ ընթացակարգերը:
- Դադարեցնել անձից-անձ շփումն՝ աշխատավայրեր ապրանքներ մատակարարելու նպատակով:
- Հնարավորության դեպքում, տեղակայել փոխանցման համար օժանդակ նյութեր, ինչպիսիք են՝ դարակաշարերը և տեղեկագրերի տախտակները՝ անձից-անձ շփումները նվազեցնելու համար:
- Վերակարգավորել ավտոկայանատեղերը սահմանափակելու կուտակման կետերը և ապահովելու պատշաճ տարանջատում (օրինակ՝ յուրաքանչյուր այլ տարածք կամ շարք, անհպում վճարում և այլն):
- Հնարավորության դեպքում, սեփական տրանսպորտային միջոցով ճամփորդելիս, անհրաժեշտ է խուսափել դրա համոզագործումից: Թանգարանները, պատկերասրահները, բուսաբանական այգիները, կենդանիների կենդանաբանական այգում, ակվարիումներ և այլն, պետք է սահմանափակել տրանսֆեր, երբ դա հնարավոր է, և ի առջև ստանձնած պարտավորություններին համապատասխան անձանց սահմանափակ հնարավորություններով:

Ինտեգրի բնակչության համար անհրաժեշտ է հաշվի առնել լրացուցիչ պահանջներ:

Գործատուները պետք է համապատասխանեն [Cal/OSHA](#) (Աշխատանքի և առողջության պաշտպանության դաշնային գործակալություն) բոլոր չափորոշիչներին և պատրաստ լինեն հետևելու իրենց ուղեցույցին, ինչպես նաև [Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման կենտրոնների \(CDC\)](#) և [Հանրային առողջապահության Կալիֆորնիայի դեպարտամենտի \(CDPH\) ուղեցույցին](#): Բացի այդ, գործատուները պետք է պատրաստ լինեն փոփոխել իրենց գործողությունները, քանի որ այդ ուղեհիշները փոխվում են:

